

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a Dr. Méhes Dávid Dániel Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Méhes Dávid Dániel) által képviselt **felperesnek** az **alperes** ellen kártérítés iránti ügyében a Veszprém Megyei Bíróság 2010. március 3. napján meghozott 3.P.21.092/2009/9. számú ítélet ellen az alperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, az alperes által a felperesnek 15 napon belül megfizetendő összeget 100.000 Ft-ra és ennek 2008. augusztus 19. napjától 2008. december 31. napjáig évi 8,5 %-os, 2009. január 1. napjától 2009. június 30. napjáig 10 %-os, 2009. július 1. napjától a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatára leszallítja.

Felperes köteles 15 napon belül bruttó 10.000 (Tízezer) Ft összegű elsőfokú perköltség alperes részére való megfizetésére.

Felperes köteles 30.000 (Harmincezer) Ft elsőfokú eljárási illeték és 6.000 (Hatezer) Ft fellebbezési illeték állam javára való megfizetésére az illetékügyben eljáró hatóság felhívására.

Az ezt meghaladóan feljegyzett kereseti illetéket és fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

Felperessel szemben 2007 novemberében ittas járművezetés vétség elkövetésének gyanúja miatt szabálysértési eljárás indult. A bíróság a szabálysértési eljárásban tárgyalás tartása nélkül mindhárom járművezetői kategóriát érintően egy év időtartamra eltiltotta a felperest a járművezetéstől. Felperes azonban az ügyben tárgyalás tartását kérte, amelynek kitűzésére 2008. október 22. napjára került sor, a határozat tehát nem emelkedett jogerőre.

2008. augusztus 19. napján felperes motorkerékpárral közlekedett **Helység 1-ről Helység 2** irányába. Az ekkor fogatosított közúti ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a ... forgalmi rendszámú motorkerékpár forgalmi engedélyének érvényessége 2005. április 26-án lejárt, továbbá a felperes vezetői engedélyt sem tudott felmutatni. Az eljáró rendőr járőr lekérdezésére az alperes ügyeletes az országos nyilvántartásból megállapította, hogy felperes járművezetéstől eltiltás hatálya alatt áll.

A helyszíni ellenőrzés során megállapított hiányosságok miatt a **Helység 2i Rendőrkapitányság** járőrei a felperestől a motorkerékpár forgalmi engedélyét elvették, majd a felperest a főkapitányságra előállították. Az alperes Rendészeti Igazgatóság Közlekedésrendészeti Osztály Forgalom Ellenőrző Alosztály számon 2008. augusztus 19. napján kelt határozatával rendelte el a felperes szabálysértési őrizetét. Az Sztv. 156/E. § /1/ bekezdése szerinti „járművezetés az eltiltás tartama alatt”, valamint a 218/1999. (XII.28.) Korm. rendelet 64. § /1/ bekezdése szerinti „Érvénytelen hatósági engedéllyel vagy jelzéssel való közlekedés” szabálysértés elkövetése miatt az eljáró rendőr feljelentést tett a felperessel szemben.

Ezt követően felperes több mint 40 órát töltött szabálysértési őrizetben, ahol mind a fogva tartás körülményeit, mind pedig az eljáró hatóság részéről a felperesnek adott tájékoztatást kifogásolta.

A Veszprémi Városi Bíróság 1800/2008/2. számú végzésével megállapította, hogy az őrizetbe vétel feltételei nem álltak fenn, és ezért a szabálysértési eljárást megszüntette 2008. augusztus 21. napján.

A felperes a 2008. augusztus 19. napján fogatosított rendőri intézkedés ellen panasszal élt, amely az alperes Közlekedés Rendészeti Osztályán 541-19/2008. RP. számon volt folyamatban. Ugyanezen intézkedéssel kapcsolatban a Veszprémi Nyomozó Ügyészségen ... számon indult nyomozás.

A Veszprémi Nyomozó Ügyészség számú határozatával a nyomozást megszüntette egyben rámutatott, hogy a hivatali visszaélés büntettének megállapításához szükséges célzat, illetőleg szándék hiányzik, azonban az ügyben eljáró rendőrök súlyos mulasztást követtek el.

A alperes Rendészeti Igazgatója szám alatt folyamatban lévő ügyben hozott határozatában a felperes panaszának helyt adott. Ebben kifejtette, hogy a 2008. augusztus 19-én a foganatosított intézkedés időpontjában a felperes nem állt járművezetéstől eltiltás hatálya alatt. Ebből adódóan a személyi szabadságának korlátozása miatt tett panasza alapos, hiszen a vezetésre jogosultság szüneteltetésének tartama alatti járművezetés nem alapozza meg a terhére rótt, elzárással is sújtható szabálysértés elkövetését, ami miatt az előállítás és a szabálysértési őrizet alkalmazása egyébként jogszerű lett volna. Rögzítette azt is, hogy a nyilvántartási adatok értékelése során tévedtek a főkapitányság ügyeletén szolgálatot teljesítő személyek, s a tévedést lehetősége lett volna felismerni az előállítást foganatosító járőrnek is, amikor a felperes vezetői engedélyére vonatkozó adatokat az ügyirat előkészítéséhez megkapta.

A felek között a peren kívül egyeztetés eredményre nem vezetett, így felperes keresettel fordult a bírósághoz. A felperes módosított kereseti kérelme 600.000 Ft összegű nem vagyoni kártérítés, valamint ezen összeg után 2008. augusztus 19. napjától számított törvényes késedelmi kamat megfizetésére irányult. Hivatkozott arra, hogy a szabálysértési őrizet jogellenes elrendelésével az alperes megvalósította az Alkotmány 55. § /1/ bekezdésében foglaltakat. A felperest személyi szabadságától jogellenesen fosztották meg, így az Alkotmány 55. § /3/ bekezdése alapján kártérítésre jogosult. Hivatkozott arra, hogy a Ptk. 349. § /1/ bekezdésében foglalt kártérítési felelősség fennállásának feltételei is fennállnak, így a Ptk. 355. § /1/, /4/ bekezdései alapján is kártérítésre jogosult. Álláspontja szerint jogellenes elzárása sértette a szabadsághoz, becsülethez, emberi méltósághoz, jóhírnévhez, családhoz való jogát is. Mindezek alapján kártérítési igényét a Ptk. 84. § /1/ bekezdés e./ pontjára is alapította. Felperes tehát részben az Alkotmányban foglalt személyes szabadsághoz fűződő jogának megsértése okán, részben személyhez fűződő joga megsértése okán, illetőleg a Pp. 349. § /1/ bekezdésében írtakra alapítottnan kérte az alperes kötelezését a nem vagyoni kára megtérítésére.

Alperes érdemi ellenkérelme a felperes kereseti kérelmének elutasítására irányult. Alperes mind a kereseti kérelem jogalapját, mind annak összecszerűségét vitatta. Állította, hogy a rendőrhatalóság részéről nem történt

olyan jogellenes magatartás, amellyel okozati összefüggésben a felperesnek kára keletkezett volna, ugyanakkor az alperes által elkövetett mulasztás nem tekinthető olyan súlyúnak, amely a Ptk. 349. § /1/ bekezdésében írt kártérítési felelősséget megalapozná. Alperes hivatkozott a BH. 2002. évi 143., az EBH. 2000. évi 302., EBH. 2002. évi 24. és BH. 2001. évi 110. számú jogesetben írtakra.

Az elsőfokú bíróság támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 Ft-ot, és ennek 2008. augusztus 19. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a felperes kereseti kérelmét a bíróság elutasította. Rendelkezett az előlegezett eljárási illeték állam általi viseléséről, továbbá úgy rendelkezett, hogy a felmerült költségeiket a felek maguk viselik. Az ítélet indokolása rámutatott, hogy a Ptk. 349. § /1/ bekezdésében szabályozott államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség megállapításának a feltételei fennállnak tekintettel arra, hogy felperes panaszát elbíráló alperesi határozatban is megállapításra került, hogy alperes részéről mulasztás történt, amellyel kétségtelen okozati összefüggésben áll a felperes jogellenes szabálysértési őrizetbe vételének ténye, és annak 40 órán keresztül történt foganatosítása. A jogellenes fogvatartással, személyi szabadsága korlátozásával a felperest hátrány érte, amelynek kiküszöböléséhez a bíróság az azzal arányban álló nem vagyoni kárpótlás megtérítését rendelheti el a Ptk. 84. § /1/ bekezdés e./ pontja, és a Ptk. 355. §-ában foglaltak szerint. Az elsőfokú bíróság mérlegelése szerint 200.000 Ft összegű az a kártérítés, amellyel a felperest ért hátrány kompenzálható.

Az ítélet ellen alperes élt fellebbezéssel. A fellebbezés arra irányult, hogy az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a felperes kereseti kérelmét utasítsa el, és marasztalja perköltségben. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 215. §-ában írtakat, mivel a kereseti kérelmen túlterjeszkedett, ugyanis a keresettől eltérő jogcímen, a felperes által nem érvényesített igény alapján hozott marasztaló ítéletet.

A fellebbezés kiemeli, hogy az eljáró rendőrökkel szemben lefolytatott fegyelmi eljárások ugyan megállapították az eljárás alá vont ügyeletes rendőr, illetőleg rendőrijárőr fegyelmi felelősségét, azonban a fegyelemsértés csekély súlyára tekintettel egyik esetben fenytetés kiszabására, a másik esetben pedig figyelmeztetésre került sor. Ezzel szemben a Ptk. 349. § /1/ bekezdésében szabályozott államigazgatási jogkörben okozott kár megállapítása csak kirívóan súlyos jogszabálysértés esetén történhet. Az EBH. 2002. évi 750. számú eseti döntésre hivatkozással hangsúlyozta, hogy a tények kirívóan okszerűtlen értékelése, a lényeges anyagi és eljárási szabálysértés

értékelhető a kártérítési felelősséget megalapozó magatartásként. Figyelemmel arra, hogy a fegyelmi eljárás alá vont rendőrök fegyelemsértése, mulasztása csekély súlyúnak minősül, így magatartásuk nem tekinthető a Ptk. 349. § /1/ bekezdése szerinti kártérítési felelősséget megalapozó, felróható magatartásnak. A fellebbezés a kártérítés összegszerűségére vonatkozóan több eseti döntésre hivatkozással kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított összegszerűség eltűlzott. Hivatkozott arra is, hogy felperes nem bizonyította annak a hátránynak a mibenlétét, mértékét, amely őt az alperesi magatartással összefüggésben érte. Az EBH. 2000. évi 302. számú jogesetben írtak alapján rámutatott arra, hogy a személyhez fűződő jog megsértése miatt elszenvedett esetleges hátrány bekövetkeztét a sérelmet szenvedően kell bizonyítani, és a sérelmet szenvedő nem tarthat igényt automatikusan a bíróság által becsült összegben meghatározandó nem vagyoni kártérítésre.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Az ítélőtábla a megyei bíróság ítéletét a Pp. 253. § /3/ bekezdése értelmében a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között a Pp. 256/A. § /1/ bekezdés f./ pontja és /3/ bekezdése alapján tárgyaláson kívül - a felek nem kérték tárgyalás tartását - felülbírálvá megállapította, hogy a fellebbezés részben megalapozott.

Az ítélőtábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, helyes tényállást állapított meg, azonban az abból levont jogi következtetéseivel az ítélőtábla részben ért egyet.

Tényként volt megállapítható az, hogy 2008. augusztus 19-én a felperes tekintetében gépjárművezetéstől eltiltást a bíróság jogerősen még nem rendelt el, ebből következően „Járművezetés az eltiltás tartama alatt” szabálysértés elkövetése nem volt felperes terhére róható, így emiatt a szabálysértési őrizete sem volt elrendelhető. Az eljáró rendőrök súlyos mulasztását alapozza meg az a körülmény, hogy nem ellenőrizték kellő alaposággal, hogy a felperes jogerősen áll-e a járművezetéstől eltiltás hatálya alatt. Az alperes fentiek szerinti felróható és jogellenes magatartása pedig megalapozza a Ptk. 349. § /1/ bekezdésében írt kárfelelősség megállapítását.

Az ezzel okozati összefüggésben előállított azon tényhelyzet, miszerint a felperes több mint 40 órán keresztül őrizetben volt, a felperes személyhez fűződő jogának, azaz személyes szabadsághoz való jogának a sérelmét

eredményezi. Önmagában a személyes szabadság jogellenes korlátozásának tényével bekövetkezik az a hátrány, amely nem vagyoni kártérítési igényt alapoz meg.

A kártérítés összecszerűsége tekintetében a felperes az őt ért hátrány mértéke tekintetében - a személyes szabadság korlátozásának tényén túl - egyéb tényállási elemet nem bizonyított, így az ítéltábla álláspontja szerint 100.000 Ft összegű nem vagyoni kártérítés elegendő a felperest ért hátrány kompenzálásához figyelemmel a fogva tartás viszonylag rövid időtartamára.

A fentiekre tekintettel az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján megváltoztatta.

A felperes az elsőfokú eljárásban a megváltoztató rendelkezések folytán kis részben lett pernyertes (17 %), így a feljegyzett 36.000 Ft eljárási illetékből 30.000 Ft illeték állam javára való megfizetésére köteles, míg 6.000 Ft elsőfokú eljárási illeték az alperes személyes illetékmentességére tekintettel az állam terhén marad. A felperes köteles bruttó 10.000 Ft összegű ügyvédi munkadíjból álló perköltséget alperes részére megfizetni.

A fellebbezés 50 %-ban vezetett eredményre, így 12.000 Ft feljegyzett fellebbezési illetékből 6.000 Ft fellebbezési illeték az állam terhén marad, 6.000 Ft fellebbezési illetéket pedig a felperes köteles megfizetni az állam felhívására. Másodfokú perköltségeiket a felek maguk viselik. (Mindkét fokú eljárás vonatkozásában Pp. 81. § /1/ bekezdés, 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13. § /1/, /2/ bekezdés, 14. §)

Győr, 2010. évi október hó 29. napján

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Menyhárdné dr. Sarmon Hedvig sk.
előadó bíró

Dr. Maurer Ádám sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Tisztviselő